

เยือนอีสาน

มหาสารคาม

จัดทำโดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สนับสนุนโดย โครงการอีสานเขียว

เยือน-มหาสารคาม

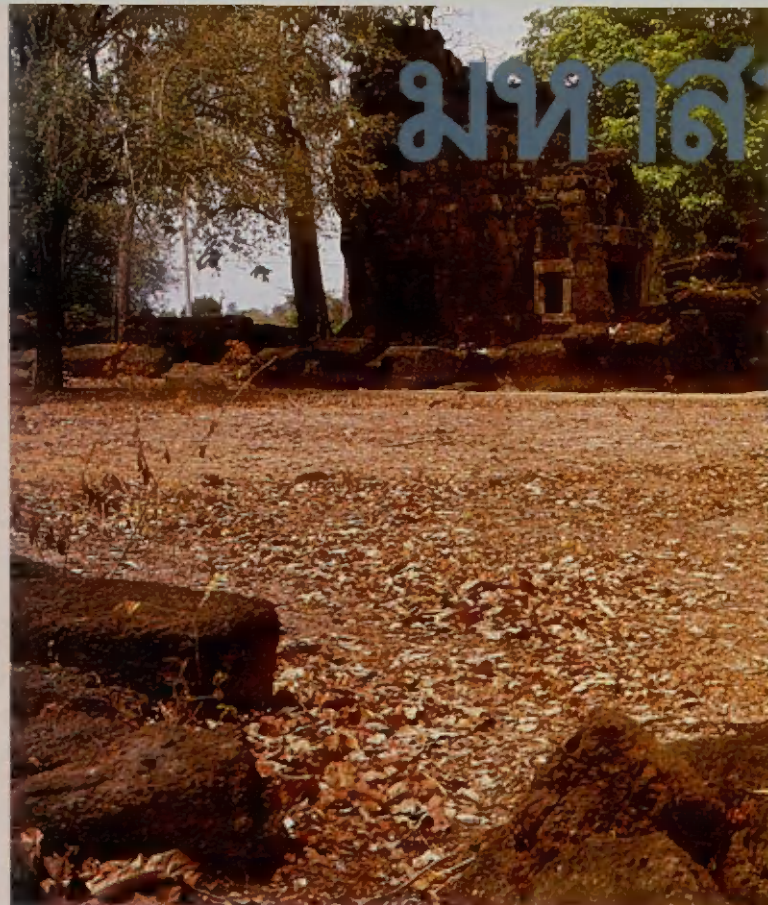

บานประตูสลักซึ่งงดงามประณีตอีกชิ้นหนึ่ง ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

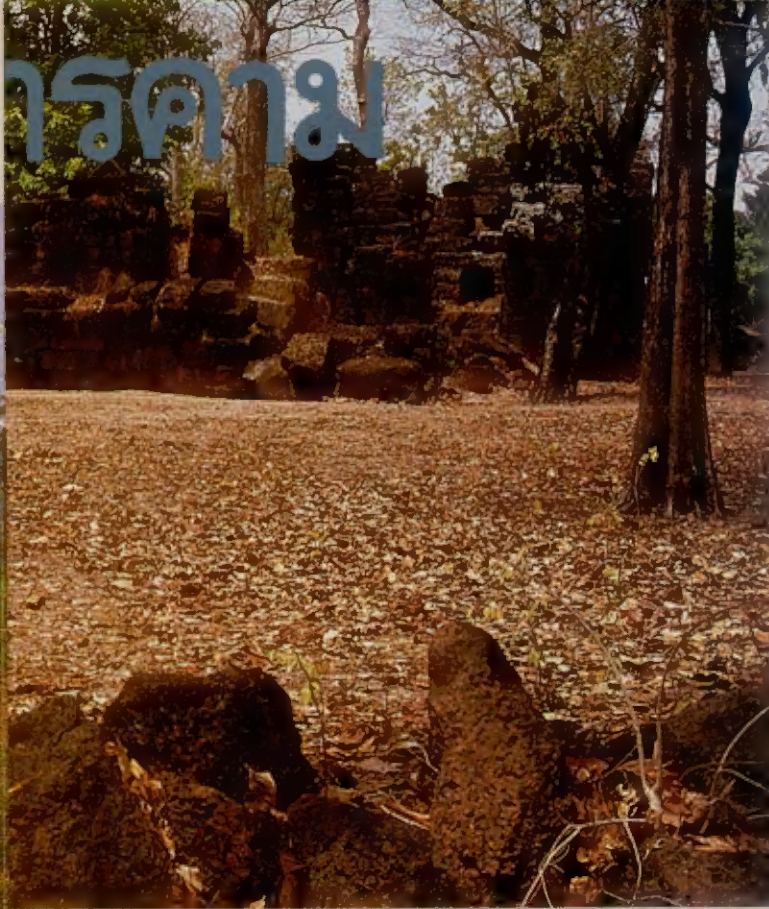
พุทธมณฑลอีสาน ถิ่นฐานอารยธรรม ผ้าไหมล้ำเลอค่า สักขีสถานคร

ปด : ไม้แกะสลักงดงาม ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

มหาสารคามเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ใจกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความสงบ และเป็นศูนย์กลางทางด้านการศึกษา ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงได้ชื่อว่าเป็น “ดักคิลาแห่งอีสาน” เนื่องจากมีสถาบันการศึกษามากมายหลายแห่ง อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปตามทางรถยนต์เป็นระยะทางประมาณ 470 กิโลเมตร การปกครองแบ่งออกเป็น 10 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอกันทรวิชัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอวาปีปทุม อำเภอขามเฒ่า อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอนาเชือก อำเภอเขียงยืน อำเภอนาดูน อำเภอแควน้อย และกิ่งอำเภอยางสีสุราช

จังหวัดมหาสารคาม มีเนื้อที่ 5,291.68 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศเป็นที่ราบลูกคลื่นไม่มีภูเขา มีแม่น้ำชีไหลผ่าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดกาฬสินธุ์ ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดสุรินทร์ และบุรีรัมย์ ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดขอนแก่น อาชีพที่สำคัญของชาวมหาสารคามคือ การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ อาชีพในครัวเรือนที่ทำกันมากคือ การเลี้ยงไหม และทอผ้าไหม ผ้าไหมมหาสารคามส่วนใหญ่เป็นผ้าที่มีลวดลายแบบดั้งเดิม และสวยงามมาก

กุสัณดรรัตน์ ปราสาทหินศิลปะขอมสมัยบาเยน: ที่ยังคงความงดงามไว้มาก

การเดินทาง

จากกรุงเทพฯ มีรถโดยสารธรรมดา สายกรุงเทพฯ-อุบลราชธานี
แะมหาสารคาม วันละหลายเที่ยว ค่าโดยสาร 89 บาท รายละเอียด
สอบถามได้ที่ สถานีที่เดินรถสายตะวันออกเฉียงเหนือโทร. 2710101-5
ส่วนรถโดยสารประจำทางปรับอากาศ ซอกจากสถานีเดินรถปรับอากาศ
สายตะวันออกเฉียงเหนือ ไปมหาสารคาม วันละ 3 เที่ยว เวลา 09.00,
21.00 และ 22.00 น. ค่าโดยสารรถปรับอากาศ (ธรรมดา) 162 บาท
รถปรับอากาศ (วี ไอ พี) 200 บาท รายละเอียดสอบถามได้ที่ โทร.
2794484-7 หรือที่

มงคลทัวร์ โทร. 2712388, ขาญทัวร์ โทร. 2712994, เชิดไชยทัวร์
โทร. 2712985

สำหรับผู้เดินทางโดยรถไฟ หรือ เครื่องบินจะต้องลงที่จังหวัด
ขอนแก่น แล้วต่อรถยนต์มาจังหวัดมหาสารคามอีก 72 กิโลเมตร

ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน
ที่มีชื่อเสียงของชาวมหาสารคาม

ระยะทางระหว่างอำเภอเมือง-อำเภอต่าง ๆ

อำเภอกันทรวิชัย	16 กิโลเมตร
อำเภอโกสุมพิสัย	28 กิโลเมตร
อำเภวาทิพนธ์	40 กิโลเมตร
อำเภอบรบือ	26 กิโลเมตร
อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	84 กิโลเมตร
อำเภอนาเชือก	56 กิโลเมตร
อำเภอเขยงยืน	44 กิโลเมตร
อำเภอนาคู	65 กิโลเมตร
อำเภอแกลง	28 กิโลเมตร
กิ่งอำเภอยางสีสุราช	70 กิโลเมตร

พระธาตุนาคู ในเขตเมืองโบราณนครจำปาศรี
ได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่เพื่อให้เป็นพุทธมณฑล แห่งอีสาน

สถานที่ท่องเที่ยวในเขต อ.เมือง

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมอีสาน ตั้งอยู่ในบริเวณวิทยาลัยครูมหาสารคาม ภาพแสดงความเป็นมาของศิลปอีสานตลอดจนศิลปหัตถกรรม เช่น การทอผ้า ลายผ้าต่าง ๆ นอกจากนั้นก็มี วรรณคดีอีสาน ประเภทโบราณ ซึ่งหาชมได้ยากมาก นอกจากนั้นยังมี ภาพสลักรูปเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีของชาวอีสานให้ชมด้วย

พิพิธภัณฑ์วัดมหาชัย ตั้งอยู่ในตัวเมืองมหาสารคาม เป็นสถานที่เก็บรวบรวมโบราณวัตถุของภาคอีสาน เช่น ใบเสมาหิน พระพุทธรูปในสมัยโบราณ บ้านประตู่ คันห้วยแกะสลักอายุประมาณ 100-200 ปี นอกจากนั้นยังเป็นที่เก็บรวบรวมวรรณคดีภาคอีสาน และพระธรรม ใบลาน อยู่เป็นจำนวนมาก

สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มศว.มค. ได้จัดนิทรรศการแบบถาวรไว้ให้ชม เปิดให้ชมในวันและเวลาราชการและวันเสาร์เปิดครึ่งวัน ปิดวันอาทิตย์ (หากติดต่อล่วงหน้าสถาบันฯ ก็ยินดีเปิดให้ชมเป็นพิเศษ) ผู้เข้าชมจะได้ความรู้เกี่ยวกับ ศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน ความเป็นมาของการทอผ้า การประยุกต์ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง เครื่องจักสานและงานไม้ งานหล่อโลหะ การพัฒนาเครื่องปั้นดินเผา เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องมือจับสัตว์ เครื่องดนตรี วรรณกรรม จารึกภาษาโบราณ รวมทั้งผลงานศิลปะร่วมสมัยของนิสิต นักศึกษา

แก่งเลิงจาน เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ภายในบริเวณเป็นที่ตั้งของสถานีประมงทำการเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดให้หลายจังหวัดในภาคอีสาน อยู่ด้านหลังของวิทยาลัยครูมหาสารคาม ห่างจากตัวเมืองประมาณ 3 กิโลเมตร บริเวณโดยรอบของแก่งเลิงจานมีทัศนียภาพที่สวยงาม ในวันหยุดประชาชนนิยมไปพักผ่อนกันมาก

หมู่บ้านปั้นหม้อ ตั้งอยู่ที่ตำบลเขวาสาน ห่างจากตัวเมืองไปตามทางสายมหาสารคาม-ร้อยเอ็ด (208) ประมาณ 4 กิโลเมตร และแยกซ้ายเข้าไปอีกประมาณ 1 ก.ม. ทางลูกรังอัดแน่น เป็นหมู่บ้านใหญ่ประมาณ 100 หลังคาเรือน ทุกบ้านมีอาชีพปั้นหม้อดินเผา ซึ่งชาวอีสานใช้เป็นหม้อน้ำ หม้อแกง กรรมวิธีทำยังเป็นแบบโบราณดั้งเดิม

ถ้ำพาดาคู (ปรากฏที่บ้านเขวาสาน) ตั้งอยู่ที่บ้านเขวาสาน อ.เมือง ห่างจากตัวเมืองไปตามถนนแจ้งสนิท 13 กิโลเมตร เป็นโบราณสถานที่มีอายุก่อนสร้างในประมาณพุทธศตวรรษที่ 18 ทำด้วยศิลาแลงเป็นรูปกระโจมสี่เหลี่ยมสูงจากพื้นดินถึงยอด 4 วา กว้าง 2 วา 2 ศอก ภายในปราสาทมีเทวรูปทำด้วยดินเผา 2 องค์ นั่งขัดสมาธิ ประนมมือ ถิษสังข์ มีกำแพงทำด้วยศิลาแลงล้อมรอบ โคปุระอยู่แนวด้านทิศตะวันออกเป็นทางเข้า ออกภายในกำแพงเพียงด้านเดียวบรรณาลัยอยู่ภายในกำแพง แก้วด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้มีทางเข้าในปรากฏประธานเพียงด้านเดียว คือ ทิศตะวันออก ส่วนอีก 3 ด้าน เป็นประตูหลอก กรอบประตูและทับหลังเป็นหินทราย กรมศิลปากรได้ทำการขุดแต่งเรียบร้อยแล้ว

พิพิธภัณฑ์บ้านเชียงเหียน ห่างจากจังหวัดมหาสารคาม 7 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางมหาสารคาม-ร้อยเอ็ดชมเมืองโบราณเชียงเหียน ตำนานเมืองเชียงเหียนหนองหาน ฟ้าแดดสูงยาง ตลอดจนชมผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านด้วย

สถานที่ท่องเที่ยวบนเส้นทางสาย ล.เมือง-วาปีปทุม-นาตุณ (ทางหลวงหมายเลข 2040, 2045)

กุสันทรรัตน์ เป็นปราสาทหินที่สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 เป็นศิลปะขอมสมัยบาเยนอายุระหว่าง พ.ศ. 1700-1750 ตัวปราสาทสร้างด้วยศิลาแลงเป็นแท่งสี่เหลี่ยมเหมือนกุ่มหาราตุ และมีทับหลังประติมากรรมหน้าจั่วหลักลายงดงามน่าดู ตั้งอยู่ที่ตำบลกุสันทรรัตน์ อำเภอนาตุณ การเดินทางใช้เส้นทางหมายเลข 2040 ผ่านอำเภอกะถัง อำเภอกวนช้าง เลี้ยวขวาเข้าเส้นทางหมายเลข 2045 (เข้าอำเภอนาตุณ) ประมาณ 1 กม. จะอยู่ทางขวามือ

พระธาตุนาตุณ พุทธมณฑลแห่งอีสาน ตั้งอยู่ที่บ้านนาตุณ เขตอำเภอนาตุณ เป็นเขตที่มีการขุดพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต เพราะบริเวณนี้ได้เคยเป็นที่ตั้งของนครจำปาศักริมก้นโขง โบราณวัตถุต่าง ๆ ที่ค้นพบได้นำไปแสดงไว้ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดขอนแก่น และที่สำคัญยิ่งก็คือ การขุดพบสถูปบรรจุพระบรมสารีริกธาตุบรรจุในตลับทองคำ เงิน และสำริด ซึ่งสันนิษฐานว่ามีอายุอยู่ในพุทธศตวรรษที่ 13-15 สมัยทวารวดีรัฐบาลจึงอนุมัติให้ดำเนินการก่อสร้างพระธาตุนาตุณขึ้นในเนื้อที่ 902 ไร่ โดยบริเวณรอบ ๆ จะมีพิพิธภัณฑ์ทางศาสนาและวัฒนธรรม สวนรุกขชาติ สวนสมุนไพร ซึ่งตกแต่งให้เป็นสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา การเดินทางไปได้จากตัวเมืองมหาสารคาม โดยใช้เส้นทางหมายเลข 2040 ผ่านอำเภอกะถัง อำเภอกวนช้าง แล้วเลี้ยวขวาเข้าเส้นทาง 2045 ถึงอำเภอนาตุณ ทางลาดยางตลอด ห่างจากตัวเมืองประมาณ 65 กิโลเมตร

สถานที่ท่องเที่ยวบนเส้นทางสายมหาสารคาม-กาฬสินธุ์ (ทางหลวงหมายเลข 213)

พระพุทธรูปยืนมิ่งมงคล เป็นพระพุทธรูปคู่เมืองมหาสารคาม อยู่ที่ตำบลคันธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย บนทางหลวงหมายเลข 213 ห่างจากตัวเมืองประมาณ 14 กิโลเมตร (ทางด่านขวามือ) เป็นพระพุทธรูปสมัยทวารวดีสร้างขึ้นด้วยหินทรายแดง เหมือนพระพุทธรูปมิ่งเมือง กล่าวกันว่าพระพุทธรูป 2 องค์นี้ สร้างขึ้นในเวลาเดียวกันคือ เมื่ออำเภอกันทรวิชัยแผ่แล้งผู้ขายสร้างพระพุทธรูปมิ่งเมืองผู้หนึ่งสร้างพระพุทธรูปยืนมิ่งมงคลเสร็จพร้อมกันแล้ว ทำการฉลองอย่างมโหฬารปรากฏว่าตั้งแต่ได้สร้างพระพุทธรูปทั้ง 2 องค์แล้ว ฝนก็ตกต้องตามฤดูกาล ทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์แก่ท้องที่นี้เป็นอันมาก

พระพุทธรูปมิ่งเมือง หรือพระพุทธรูปสุวรรณมาลี สร้างด้วยหินทรายแดงเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์สมัยทวารวดีที่ชาวมหาสารคามนับถือว่าลบล้างเคราะห์ให้ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล ประดิษฐานที่วัดสุวรรณาวาส หมู่ 1 ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย การเดินทางใช้เส้นทางหมายเลข 213 (มหาสารคาม-กาฬสินธุ์) ห่างจากตัวเมืองประมาณ 14 กิโลเมตรเศษ (อยู่ทางด้านซ้ายมือ)

พระพุทธรูปยืนมิ่งมงคล พระพุทธรูปคู่เมืองมหาสารคาม

ผ้าไหมมัดหมี่มีมือประดิษฐ์จากชาวบ้านหนองเขื่อนช้าง

สถานที่ท่องเที่ยวบนเส้นทางสายมหาสารคาม-โกสุมพิสัย (ทางหลวงหมายเลข 208)

บ้านหนองเขื่อนข้าง หมู่ 7 ต.บ้านสองคอน เป็นหมู่บ้านทอดผ้าไหม ผ้าฝ้าย ทำหมอนขิด อยู่ห่างจากตัวเมืองไปตามเส้นทางสายมหาสารคาม-โกสุมพิสัย ประมาณ 12 กิโลเมตร แยกซ้ายระหว่างกม.ที่ 47-48 ไปตามทางลูกรังหมายเลข 1027 สูบ้านโนนตาล เข้าไปอีก 2 กิโลเมตร จึงจะถึงหมู่บ้านหนองเขื่อนข้าง

วนอุทยานโกสุมพิสัย ตั้งอยู่ที่ตำบลห้วยขวาง อำเภอโกสุมพิสัยริมฝั่งแม่น้ำชี จากตัวเมืองใช้เส้นทาง 208 ประมาณ 28 กิโลเมตร ถึงสี่แยกโกสุมพิสัย ตรงเข้าทางลาดยาง 450 เมตร วนอุทยานโกสุมพิสัยมีเนื้อที่กว้าง 125 ไร่ ประกาศเป็นวนอุทยานเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2519 ลักษณะเป็นสวนป่ามีต้นไม้หลายชนิด เช่น ต้นยาง ขนาดใหญ่ ต้นตะแบก ต้นกระทุ่ม ฯลฯ แม้กิ่งก้านสาขาปกคลุมติดต่อกัน มีหนองน้ำธรรมชาติทัศนียภาพร่มรื่น วนอุทยานนี้เป็นที่อาศัยของนกต่าง ๆ และลิงฝูงใหญ่จำนวนหลายร้อยตัว ลิงในป่านี้มีนิสัยไม่ดุร้ายสามารถเข้ารับของกินจากประชาชนที่นำไปให้ได้

บ้านแพ่ง ต.แพ่ง อ.โกสุมพิสัย เป็นหมู่บ้านที่มีอาชีพการทอเสื่อกก เป็นอาชีพเสริมอีกอาชีพหนึ่ง การเดินทางจากตัวเมืองใช้เส้นทางหมายเลข 208 (มหาสารคาม-โกสุมพิสัย) เลี้ยวซ้ายเข้าเส้นทางโกสุมพิสัย-ขอนแก่นระหว่าง กม.ที่ 20-21 ห่างจากอำเภอโกสุมพิสัย 9 กม. ห่างจากตัวเมือง ประมาณ 38 กม.

ประเพณี

งานแห่เทียนเข้าพรรษา (อำเภอโกสุมพิสัย) จัดขึ้นที่บริเวณที่ว่าการอำเภอโกสุมพิสัย โดยจัดกันวันเข้าพรรษาหนึ่งวัน ในงานจะมีขบวนแห่เทียนของคุ้มต่าง ๆ และมีการประกวดความสวยงามของเทียน

งานบุญบั้งไฟ (อำเภอนาเชือก) จัดขึ้นระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายนของทุกปี ณ บริเวณสนามที่ว่าการอำเภอนาเชือก ในงานมีการประกวดขบวนแห่บั้งไฟ การตกแต่งขบวนและประกวดบั้งไฟขึ้นสูง กลางคืนมีเวียนเทียน ทำบุญที่วัด มหรรพ และงานรื่นเริง การละเล่นต่าง ๆ

งานบุญเบิกฟ้าและกาชาด เป็นงานเฉลิมฉลองในช่วงต้นฤดูการทำนา ซึ่งตรงกับวันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี จัดบริเวณศาลากลางจังหวัด เพื่อเป็นการฟื้นฟูและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอีสาน ในงานจัดให้มีขบวนแห่บุญเบิกฟ้า ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระแม่โพสพเรื่องของการพนาบายศรีสู่ขวัญ ตลอดจนวัฒนธรรม การละเล่นดนตรีพื้นบ้าน และพิธีกรรมต่าง ๆ

งานนมัสการพระธาตุนาตูน และงานประเพณี 12 เดือน จะจัดงานในช่วงวัน ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 (วันมาฆบูชา) ของทุกปี โดยจัดที่บริเวณพุทธมณฑลอิสานพระธาตุนาตูน รวม 5 วัน 5 คืน

สินค้าที่ระลึก

จังหวัดมหาสารคาม มีสินค้าพื้นเมืองหลายประเภทได้แก่ ผ้าไหม ผ้ามัดหมี่ ผ้าขิด หมอนขิด ฯลฯ

ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์จังหวัด ตั้งอยู่บริเวณสโมสรข้าราชการ (เดิม) ด้านหลัง ที่ว่าการอำเภอเมือง ซึ่งเป็นศูนย์รวมผลิตภัณฑ์ พื้นบ้าน ในจังหวัดมหาสารคาม ที่นำมาจำหน่าย เช่น ผ้าไหม เส้นไหม ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน เป็นต้น

หัวคันไถมุมหนึ่งแก่งเลิงจาน

ร้านนิลเจริญ ตั้งอยู่ข้างถนนสายมหาสารคาม-บรบือ มีผลิตภัณฑ์พื้นเมือง เช่นผ้าไหม ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป เช่น หมอนเสื้อผ้า และของที่ระลึกไว้จำหน่ายมากมาย

ร้านนันทนไทยไทย ตั้งอยู่ถนนพหลโยธิน ต.ตลาด อ.เมือง มีผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ผ้ามัดหมี่และของที่ระลึก

ร้านกุลสตรี ตั้งอยู่ถนนพหลโยธิน ต.ตลาด อ.เมือง มีผลิตภัณฑ์ทำจากไหม ผ้ามัดหมี่ไหมตลอดจนสินค้าพื้นเมือง

ร้านวิไลศรีผ้าพื้นเมือง ถนนนครสวรรค์ ต.ตลาด อ.เมือง มีผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป และสินค้าพื้นเมือง

ร้านอินไทย อยู่ในบริเวณตลาดสด ต.ตลาด อ.เมือง มีผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูป ที่นอน หมอน และของที่ระลึกพื้นเมือง

สถานที่พัก

โรงแรมวสุ 1096/4 ถนนดำเนินนารถ โทร. 711202, 711046 จำนวน 105 ห้อง ราคา 145-270 บาท (ปรับอากาศ)

โรงแรมพัฒนา 1227/4-5 ริมคลองสมถวิล โทร. 711473 จำนวน 70 ห้อง ราคา 80-120 บาท (พัดลม)

โรงแรมสมบุรณ์สุข 1161 ถนนวรมุตร โทร. 711596 จำนวน 30 ห้อง ราคา 80-120 บาท (พัดลม)

โรงแรมสุนทร 1157/1 ถนนวรมุตร โทร. 711201 จำนวนห้อง 30 ห้อง ราคา 80-120 บาท (ปรับอากาศ)

ฉิมพลีบังกาโล 296 ถนนดินนันท โทร. 711101 บังกาโล 40 ห้อง ราคา 60-120 บาท (พัดลม)

บังกาโลบัวแดง 648/11 ถนนชูราษฎร์ ราคา 80-120 บาท (พัดลม)

โรงแรมมหาสารคาม 720 ถนนมหาไชยคำรี ราคา 60-120 บาท (พัดลม)

โรงแรมสามัคคี 815-6 ถนนวรมุตร โทร. 711449 ราคา 80-120 บาท (พัดลม)

กรีนเฮ้าส์บังกาโล ถนนมหาสารคาม-วาปีปทุม ราคา 80-120 บาท (ปรับอากาศ)

ร้านอาหาร

ร้านอาหารมารินทร์ ถนนมหาสารคาม-บรบือ โทร. 711395

เสริมไทย ถนนริมคลองสมถวิล โทร. 711217

จานเงิน ถนนวรมุตร โทร. 721884

สวนอาหารแผ่นดินทอง ถนนชลประทาน โทร. 711120

แก้วกานต์ไท์คลับ ถนนดำเนินนารถ โทร. 711202

ร้านอาหารแก้วฮัลโล ถนนมหาสารคาม-กันทรวิชัย

ร้านรินทร์ภา ถนนนาควิชัย

ร้านอาหารริ้นคำ ถนนนาควิชัย

สวนอาหารบ้านสวน ถนนมหาสารคาม-โกสุมพิสัย

สวนอาหารนิกิลิต บริเวณหน้าเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ร้านไถ่ช้าง-ส้มตำแม่ละมูล

สวนอาหารนิศรารัณณวิธรรค์ ถนนมหาสารคาม โกสุมพิสัย โทร. 721084

สำนักงานจังหวัด โทร. (043) 711356

ขอทราบรายละเอียดเพิ่มเติม ได้ที่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานขอนแก่น

อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000 โทร. (043) 244498-9

แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดมหาสารคาม

1 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมอีสาน	8 กู่สันตรัตน์
2 พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมชาวยุโรป	9 พระธาตุนาขาม
3 สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน	10 พระพุทธรูปยืนมงคล
4 แก่งเลิงจาน	11 พระพุทธรูปนั่งเมือง
5 หมู่บ้านปั้นหม้อ	12 บ้านหนองเขื่อนช้าง
6 กู่มหาราช	13 วนอุทยานโกสัมพีนคร
7 พิพิธภัณฑ์บ้านเชียงเตียน	14 บ้านแพง

ข้อมูลรายละเอียดในเอกสารนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้
สงวนลิขสิทธิ์ หากนำไปจัดพิมพ์เพื่อการจำหน่าย